

Sygn. akt VI U 95/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2021 roku.

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:

Przewodniczący sędzia Przemysław Chrzanowski

po rozpoznaniu w dniu 2 września 2021 roku w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy F. T.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W.

o ustalenie niepełnosprawności

w związku z odwołaniem K. T. - przedstawiciela ustawowego małoletniego F. T.

od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W.

z dnia 15 stycznia 2020 roku, Nr (...)

zmienia zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 15 stycznia 2020 roku, Nr (...), oraz poprzedzające je orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w O. z dnia 27 sierpnia 2019 roku, nr: (...), w ten sposób, że zalicza F. T. do osób niepełnosprawnych w okresie do dnia 24 września 2023 roku oraz w zakresie wskazań w punkcie 7 uznaje, że występuje konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji F. T..

Sygn. akt VI U 95/20

UZASADNIENIE

Orzeczeniem z dnia 27 sierpnia 2019 roku nr: (...) Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w O. zaliczył małoletniego F. T. do osób niepełnosprawnych, wskazując symbol przyczyny niepełnosprawności 05-R oraz podając, że niepełnosprawność istnieje od wczesnego dzieciństwa, a orzeczenie wydaje się do 31 sierpnia 2021 roku. W zakresie wskazań dotyczących niepełnosprawności podał, że małoletni niepełnosprawny nie wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znaczenie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (punkt 7 wskazań).

Orzeczeniem z dnia 15 stycznia 2020 roku nr: (...) Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. utrzymał w mocy orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w O. wydane w dniu 27 sierpnia 2019 roku o numerze: (...).

(orzeczenie PZON z dnia 27.08.2019r; orzeczenie WZON z dnia 15.01.2020r. – akta WZON)

Od powyższego orzeczenia WZON z dnia 15 stycznia 2020 roku nr: (...) odwołanie złożyła przedstawicielka ustawowa małoletniego F. T. – K. T.. Wskazała, że nie zgadza się z ustaleniem, że jej syn nie wymaga konieczności stałej

lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znaczenie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji (punkt 7 wskazań). Małoletni cierpi na młodzieńcze zapalenie stawów oraz schorzenia układu ruchu.

(odwołanie – k. 1-2v)

W odpowiedzi na odwołanie WZON wniósł o jego oddalenie wskazując, na zasadność wydanego orzeczenia.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4-5)

Sąd ustalił, co następuje:

Małoletni F. T. cierpi na młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów. Schorzenie zostało zdiagnozowane u niego we wczesnym dzieciństwie, w 2019 roku. Ze względu na specyfikę schorzenia są okresy kiedy dochodzi do nasilenia objawów stanów zapalnych, dolegliwości bólowych, obrzęków stawów kończyn, przykurczów utrudniających poruszanie się małego. Ma wtedy trudności ze wstawaniem z łóżka, nie może schodzić ze schodów. Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów u odwołującego przebiega z okresami remisji i zaostrzeń. Okresy zaostrzeń miały już miejsce kilkakrotnie, co powoduje nieustabilizowanie stanu małego. Małoletni wymaga dokładania przez opiekuna wszelkich starań, aby nie dochodziło do infekcji, które zaostrzą proces chorobowy zapalenia stawów i zahamują jego leczenie.

Ze względu na wiek małego (7 lat) wymaga on ze strony opiekuna dokładania wszelkich starań celem leczenia jego młodzieńczego idiopatycznego zapalenia stawów. Opieka, lub jej brak warunkuje szybkość podjęcia leczenia w przypadku zaostrzenia, a brak leczenia może skutkować do ciężkiego kalectwa i upośledzenia rozwoju fizycznego dziecka.

Małoletni wymaga konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znaczenie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, a ten stan występuje od 25 września 2020 roku do 24 września 2023 roku.

(opinia biegłego ortopedy – k. 15-15v; uzupełniające opinie biegłego ortopedy – k. 32 i k. 48; opinia biegłego reumatologa – k. 69 – 82)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie opinii biegłych – ortopedy K. K. oraz reumatologa S. S.. Opinie biegłych zostały sporządzone przez specjalistów z zakresu schorzenia dotyczącego F. T., czyli młodzieńczego idiopatycznego zapalenia stawów. Ich wydanie zostało poprzedzone przeprowadzeniem badania małego oraz analizą dokumentacji medycznej. Wnioski z uzupełniającej opinii biegłego K. K. oraz opinii biegłego S. S. są zbieżne co do oceny stanu zdrowia małego. W zakresie do kiedy należy zaliczyć małego do osób niepełnosprawnych, Sąd oparł się na opinii biegłego reumatologa, która wskazywała dłuższy okres, niż podał biegły ortopeda z powodu bardziej kompleksowej opinii reumatologa. Miał on również możliwość zapoznania się z opinią biegłego ortopedy, jednak jego stanowisko nie było z nim zbieżne w tym zakresie. Wobec czego opinia reumatologa jest decydującą, co do okresu, do którego należy wydać orzeczenie o niepełnosprawności. Biegły ortopeda K. K. ponadto w opiniach uzupełniających w sposób kompleksowy ustosunkował się do uwag WZON odnośnie sporządzonych przez siebie opinii, podtrzymując swoje stanowisko i wnioski.

Strony nie wnosili o uzupełnienie materiału dowodowego w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych - osoby, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczną lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne

osobie w danym wieku. Ponadto zgodnie z art. 6b ust. 3 pkt 7 tej ustawy - w orzeczeniu powiatowego zespołu ustala się niepełnosprawność albo stopień niepełnosprawności, nie więcej niż trzy symbole przyczyn niepełnosprawności oraz wskazania dotyczące w szczególności konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego domagała się uznania, że u małoletniego zachodzi konieczność zapewnienia mu stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji ze względu na całokształt stanu zdrowia dziecka oraz konieczność sprawowania nad nim opieki na co dzień ze względu na jego leczenie.

Przepisy ustawy wskazanej wyżej nie wyjaśniają na czym polegać ma znaczne ograniczenie możliwości samodzielnej egzystencji w stopniu wymagającym zapewnienia stałej lub długotrwałej pomocy lub opieki, czyli to o co uznanie wnosi przedstawicielka ustawowa małoletniego.

Zgodnie z art. 4 ust. 4 ustawy niezdolność do samodzielnej egzystencji oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację. Pojęcie samodzielnej egzystencji łączy się zatem z podstawowymi potrzebami życiowymi, które ustawodawca przede wszystkim identyfikuje z czynnościami samoobsługowymi (przez które rozumieć trzeba ubieranie się, dbanie o higienę osobistą, samodzielne spożywanie posiłków), z poruszaniem się (tj. z samodzielnym przemieszczaniem się w przestrzeni) oraz komunikacją (tzn. porozumiewaniem się z otoczeniem, innymi osobami, opiekunami). Czynności te składają się przy tym w sposób kumulatywny na sferę samodzielnej egzystencji co oznacza, że wszystkie okoliczności objęte tym spójnikiem muszą wystąpić łącznie. Znaczne ograniczenie możliwości samodzielnej egzystencji tłumaczyć zatem trzeba jako stan, w którym dana osoba nie ma w pełni zniesionej możliwości samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, jednak jej schorzenia wywołują określone dysfunkcje zakłócające w stopniu poważnym, istotnym samodzielne samoobsługiwanie się, poruszanie i komunikację, a także leczenie się ze względu na posiadane schorzenia.

Należy również wskazać, że małoletni jest osobą poniżej 16 roku życia, tj. osobą co do zasady niesamodzielną, która - jeśli nie miałyby nawet jakichkolwiek schorzeń - wymaga wsparcia właściwego ze względu na stopień ich samodzielności, możliwość pojmowania pewnych zjawisk lub reagowania na określone sytuacje. W przypadku osób małoletnich konieczność zapewnienia opieki lub pomocy w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji trzeba ograniczać jedynie do przypadków, w których ta niesamodzielnność dotyczy w sposób oczywisty podstawowej sfery egzystencji tych osób, a więc czynności samoobsługowych, przemieszczania się lub komunikowania się z otoczeniem, tj. tych czynności, które dla osób zdrowych w tym wieku nie powinny nastęrczać trudności, wymagających udzielenia im wsparcia ze strony innej osoby.

Konieczność sprawowania opieki i pomocy w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji rozumiana jest jako całkowita zależność osoby od otoczenia, polegająca na pielęgnacji w zakresie higieny osobistej i karmienia lub wykonywania czynności samoobsługowych, niezdolności do samodzielnego poruszania się i przemieszczania oraz werbalizowania potrzeb. Jednakże zdolność do samodzielnej egzystencji oceniana musi być w porównaniu do rówieśników chorego dziecka. Oczywistym jest, że w różnym okresie życia dzieci wymagają w różnym stopniu wsparcia rodzica w zwykłych codziennych czynnościach - w przypadku niemowląt zachodzi całkowita niezdolność do wykonywania czynności samoobsługowych, potem wraz z wiekiem w przypadku dzieci zdrowych udział rodzica w takich czynnościach stopniowo ulega zmniejszeniu, zmienia się w nadzór, a z czasem całkowicie ustaje. W przypadku dzieci chorych na przewlekłe choroby, niezależnie od ich wieku, opieka rodzica musi być szersza niż u dzieci zdrowych, bo obejmuje przynajmniej podawanie leków, czy dbanie o odpowiednią dietę, dokładniejsze monitorowanie stanu zdrowia - przykładowo regularne mierzenie ciśnienia krwi, itp., towarzyszenie dziecku w drodze do, z i podczas wizyt u lekarzy, rehabilitantów. Rodzice lub opiekunowie dziecka, które jest chorze, muszą również nadzorować to jak dziecko dba o swoje zdrowie, a także samemu dokładać większej opieki w porównania do zdrowego dziecka w jego

wieku. Decydujące znaczenie ma tu bowiem nie występowanie danego schorzenia, a jego wpływ na funkcjonowanie małoletniego - stopień zaburzenia tego funkcjonowania.

Z ustaleń Sądu wynika, że w przypadku małoletniego F. T. istnieje konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością egzystencji. Wynika to z ustaleń dokonanych na podstawie opinii biegłych: ortopedy i reumatologa. Wnioski biegłych, o czym mowa wyżej był w przeważającej części zbieżne.

Małoletni F. T. cierpi na młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów. Jest to schorzenie które u małoletniego zostało zdiagnozowane w wczesnym dzieciństwie i skutkuje u niego wieloma dolegliwościami. Najważniejszym jest, że przebiega ono w okresach remisji i zaostrzeń. W okresie remisji dolegliwości bólowe, opuchlizny, ograniczenia ruchowe się zmniejszają. Natomiast w okresie zaostrzenia u F. T. dochodzi do nasilenia dolegliwości objawów stanów zapalnych, dolegliwości bólowych, obrzęków stawów kończyn oraz przykurczów. Powoduje to, że małoletni wtedy staje się mniej mobilny niż dzieci w jego wieku, ma duże problemy ze wstawaniem z łóżka, schodzeniem po schodach. W tym zakresie niewątpliwie wymaga wtedy pomocy rodzica lub opiekuna. Dla małoletniego F. T. ta opieka stała jest o tyle ważna, że małoletni jest jeszcze we wczesnym etapie rozwoju młodzieńczego idiopatycznego zapalenia stawów. Skutkuje to tym, że opiekun dziecka musi zadbać o prawidłowe leczenie F. T., aby ograniczyć rozwój schorzenia, nie doprowadzić do takiego zaostrzenia, aby doszło u małoletniego do ciężkiego kalectwa. Niestosowanie odpowiedniego leczenia może skutkować ciężkim kalectwem małoletniego. Dlatego istotna jest u małoletniego opieka ze strony opiekuna prawnego, aby nie dopuszczać do infekcji u małoletniego, które może spowodować zaostrzenia zapalenia stawów i doprowadzić do rozwoju schorzenia. Od tego jak będzie podejmowane leczenie małoletniego przy pomocy opiekuna zależy stan zdrowia małoletniego na całe życie, czy jego schorzenie rozwinie się i w jaki sposób. Stan zdrowia małoletniego nie jest ustabilizowany w pełni, opiekun dziecka musi być obecny w procesie leczenia i nadzoru nad małoletnim, aby zapalenie stawów nie przybrało takiej formy, że spowoduje kalectwo i upośledzi rozwój fizyczny.

Odnośnie okresu na jaki należy ustalić niepełnosprawność małoletniego F. T. i tym samym konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością egzystencji Sąd brał pod uwagę wnioski i wskazania biegłego reumatologa. Wskazał on, że F. T. powinien być zaliczony do osób niepełnosprawnych do 24 września 2023 roku ze względu na typ schorzenia na jakie małoletni cierpi.

Mając na względzie powyższe Sąd na podstawie wskazanych przepisów zmienia zaskarżone orzeczenie Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w W. z dnia 15 stycznia 2020 roku, Nr (...), oraz poprzedzające je orzeczenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w O. z dnia 27 sierpnia 2019 roku, nr: (...) i zalicza F. T. do osób niepełnosprawnych w okresie do dnia 24 września 2023 roku oraz w zakresie wskazań w punkcie 7 uznaje, że występuje konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji F. T..

z/

1. (...).
2. (...)
3. (...)